

Program Prawny

Zadaniem Programu jest inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć dotyczących: upowszechniania wiedzy i informacji z zakresu prawa, kształtowania kultury prawnej, pomocy w poznawaniu i stosowaniu przez obywateli dostępnych środków ochrony prawnej.

W roku 2001 koncentrowaliśmy się przede wszystkim na działaniach zwiększających dostęp obywateli do wiedzy i informacji prawnej, ułatwiających korzystanie z dostępnych środków pomocy prawnej oraz wspierających obywateli w dochodzeniu swoich praw. Staraliśmy się, aby projekty przez nas wspierane dostarczały wiedzy praktycznej i użytecznej w codziennym rozwiązywaniu problemów życiowych. Zwracaliśmy uwagę na inicjatywy, które pomagały obywatelom odnaleźć się w gąszczu przepisów i procedur prawnych, dawały im wiedzę i umiejętność korzystania z dostępnych środków pomocy prawnej w dochodzeniu swoich praw. Dużą wagę przywiązywaliśmy do tego, żeby finansowane przez Program projekty były realizowane we współpracy z lokalnymi instytucjami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi, aby posiadały wizję dalszego rozwoju i finansowania.

Głównym partnerem Programu były organizacje pozarządowe, jako że odgrywają one niezwykle istotną rolę w procesie stosowania i przestrzegania prawa, tak przez obywateli, jak i przez różne organa władzy. Do nich też adresowana była nasza pomoc finansowa. Najważniejsze z organizacji pozarządowych, z którymi współpracowaliśmy w roku 2001 to: Międzynarodowa Komisja Prawników, Związek Stowarzyszeń Biur Porad Obywatelskich, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Polskie Stowarzyszenie Edukacji Prawnej oraz Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. H. Ch. Kofoeda.

W ramach działań zmierzających do zwiększenia dostępu do informacji i pomocy prawnej kontynuowaliśmy wsparcie dla Uniwersyteckich Poradni Prawnych oraz dla Biur Porad Obywatelskich. Zadaniem tych instytucji jest dostarczanie bezpłatnej i bezstronnej informacji prawnej oraz udzielanie porad osobom w trudnej sytuacji życiowej przez odpowiednio przeszkolonych doradców (Biura Porad Obywatelskich) lub studentów prawa działających pod kierunkiem i nadzorem pracowników naukowych i doświadczonych prawników (Uniwersyteckie Poradnie Prawne). W roku 2001 przekazaliśmy dotacje dla istniejących lub nowopowstałych Biur Porad Obywatelskich w Lubaczowie, Wrocławiu, Kolinie, Olsztynie, Mikołajkach, Wrocławiu, Warszawie, Łomży, Poznaniu, Wałbrzychu, Debrzynie, Suwałkach, Garwolinie, Puławach, Wieruszowie, Przemyślu, Gdyni, Ostrołęce, Mielcu i Gdańsku. Pomagaliśmy w działaniach zmierzających do zacieśnienia współpracy między Uniwersyteckimi Poradniami Prawnymi i powołania wspólnej dla nich organizacji.

Wspieraliśmy także organizacje, które zajmują się pomocą i poradnictwem prawnym dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, np. Fundację *Itaka*, która zajmuje się osobami dotkniętymi problemem zaginięcia, Ogólnopolskie Forum na Rzecz Ofiar Prześstępstw, czy biura porad prawnych dla społeczności romskiej. Istotne znaczenie dla Programu miały projekty edukacyjne z zakresu prawa i praw człowieka, obejmujące zarówno

normy prawa polskiego, jak i międzynarodowego. Wspieraliśmy te spośród nich, które skierowane były do osób najbardziej potrzebujących rzetelnej informacji prawnej (niepełnosprawnych, ofiar przemocy, byłych więźniów) oraz do młodzieży. Przyznaliśmy szereg dotacji organizacjom wykorzystującym dostępne instrumenty prawne, by działać na rzecz obywateli i reprezentować ich przed sądami i organami administracyjnymi; m.in. na projekt Stowarzyszenia *Wyspa w mieście* obejmujący wsparcie dla ofiar przestępstw oraz projekt pomocy rodzicom dzieci poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych Fundacji Gajusz.

Wspólnie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji i Międzynarodową Komisją Prawników kontynuowaliśmy prace w ramach Centrum Informacji Prawnej dla Osób Niepełnosprawnych. Efektem tych prac był opublikowany w roku 2001 *Raport o sytuacji osób niepełnosprawnych*. We współpracy ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich *Iustitia* rozpoczęliśmy realizację projektu *Obywatel w sądzie*, w ramach którego powstają w sądach miejsca, gdzie obywatel może zapoznać się z przejrzystą informacją dotyczącą podstawowych zagadnień prawnych. Wydajemy przygotowane przez sędziów broszury *Twoje prawa w sądzie*, dofinansowaliśmy również poradniki przygotowywane przez organizacje pozarządowe: Fundację *Dzieci Niczyje* oraz Fundację Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości.

We współpracy z Komisją Edukacji w Dziedzinie Uzależnień oraz z redakcją *Tygodnika Powszechnego* zorganizowaliśmy debatę publiczną na temat stanu i perspektyw polskiej polityki karnej, z Programem Media cykl spotkań *Dziennikarz w sądzie* dla sędziów i dziennikarzy - sprawozdawców sądowych, wspólnie z Programem Organizacji Pozarządowych pomagaliśmy w rozwiązywaniu problemów prawnych trzeciego sektora poprzez zamawianie lub opracowywanie ekspertyz i opinii prawnych.

Biura Porad Obywatelskich

Agencja Rozwoju Regionu Mazowsza Północno-Wschodniego , Ostrołęka	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Ostrołęki i okolicznych gmin	5 000 zł
Fundacja im. Jana Pawła II , Lubaczów	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Lubaczowa i okolicznych gmin	15 000 zł
Fundacja Międzynarodowe Centrum Kształcenia i Rozwoju Gospodarczego , Mielec	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Mielca i punktów poradniczych w okolicznych gminach	5 000 zł
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Dolnośląskie Centrum Szkolenia Samorządowego , Wrocław	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich świadczącego usługi dla mieszkańców Wrocławia	45 000 zł
Międzynarodowe Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społecznego , Suwałki	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Suwałk	8 000 zł
Mikołajskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych , Mikołajki	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Mikołajek i okolicznych gmin	15 000 zł
Puławskie Forum Organizacji i Stowarzyszeń Razem , Puławy	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Puław i okolicznych gmin	18 600 zł
Regionalna Wielkopolska Izba Rolno-Przemysłowa , Poznań	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Poznania	20 000 zł
Stowarzyszenie Akcja Społeczna , Gdańsk	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich na terenie Trójmiasta	15 000 zł
Stowarzyszenie Animatorów Kultury na Wsi , Jonkowo	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Olsztyna	18 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej , Przemysł	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Przemysła	30 000 zł

Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej , Warszawa	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Warszawy	45 000 zł
Stowarzyszenie Kobiet Awans , Wałbrzych	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Wałbrzycha	23 000 zł
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno , Debrzno	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Debrzno i okolicznych gmin	15 000 zł
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom , Garwolin	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich na terenie Garwolina i punktów poradniczych w okolicznych gminach	30 000 zł
Stowarzyszenie Prawo-Obywatel -Demokracja , Wieruszów	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Wieruszowa i okolicznych gmin	34 988,90 zł
Stowarzyszenie Razem , Gdynia	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich na terenie Trójmiasta	5 000 zł
Stowarzyszenie Wielkopolska Obywatelska , Konin	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Konina i punktów poradniczych w okolicznych gminach	25 000 zł
Stowarzyszenie Wspierania Poradnictwa Obywatelskiego , Łomża	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Łomży i punktów poradniczych w okolicznych gminach	30 000 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci , Morąg	Prowadzenie Biura Porad Obywatelskich dla mieszkańców Morąga i okolicznych gmin	10 000 zł
Związek Stowarzyszeń Biur Porad Obywatelskich , Warszawa	Program specjalistycznych szkoleń skierowanych do doradców pracujących w biurach porad obywatelskich	75 000 zł
Edukacja i poradnictwo prawne		
Elbląskie Stowarzyszenie Organizatorów Pomocy Społecznej , Elbląg	Bezpłatne poradnictwo skierowane do osób w trudnej sytuacji życiowej	5 000 zł
Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości , Koszalin	Wydanie broszury <i>Jak składać skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka</i>	4 000 zł
Fundacja Centrum Praw Kobiet , Warszawa	Projekt <i>Poznaj swoje prawa</i> realizowany w Częstochowie, Gdańsku, Krakowie i Łodzi: pomoc prawna skierowana do kobiet (16 000 zł z dotacji pani Irene Mroz)	46 350 zł
Fundacja Dzieci Niczyje , Warszawa	Wydanie poradnika <i>Dziecko pod parasolem prawa</i>	6 000 zł
Fundacja Fuga Mundi , Lublin	Szkolenia dotyczące rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	10 000 zł
Fundacja Gajusz , Łódź	Projekt obejmujący rzecznictwo praw dzieci poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych	18 000 zł
Fundacja Itaka , Warszawa	Program pomocy prawnej dla osób dotkniętych problemem zaginięcia	30 000 zł
Fundacja Ius et Lex , Warszawa	Międzynarodowa konferencja <i>Odpowiedzialność karna w systemach demokracji liberalnej</i>	40 000 zł
Fundacja Pomocy Ofiarom Przepięstw , Warszawa	Projekt badawczy dotyczący ofiar zabójstw	45 640 zł
Fundacja Środkowoeuropejskie Centrum Ekonomii Działania Społecznego , Lublin	<i>Pakt na rzecz wspólnoty i społeczeństwa obywatelskiego: instrumenty prawne</i> – pomoc prawna w zakresie tworzenia i funkcjonowania organizacji obywatelskich na terenie województwa lubelskiego	9 650 zł
Fundacja Zadbaj o Świat , Warszawa	Seminarium poświęcone problematyce mediacji	5 000 zł

Komitet Ochrony Praw Dziecka, Warszawa	Projekt obejmujący poradnictwo i edukację dotyczące praw dzieci	10 000 zł
Miejska Biblioteka Publiczna, Hajnówka	Punkt porad dla osób w trudnej sytuacji życiowej	5 000 zł
Ogólnopolskie Forum na rzecz Ofiar Przesłębstw, Warszawa	Cykl szkoleń dla sędziów, prokuratorów i policjantów zakresie praw ofiar przestępstw	30 000 zł
Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób w Wiekui Przedemerytalnym, Łódź	Punkt porad dla osób w trudnej sytuacji życiowej	6 000 zł
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Legnica	Poradnia konsumentcka – projekt obejmujący bezpłatne poradnictwo dotyczące praw konsumentckich	15 000 zł
Polski Czerwony Krzyż, Włocławek	Bezpłatne poradnictwo prawne skierowane do osób niepełnosprawnych	2 250 zł
Polski Komitet Pomocy Społecznej, Gostynin	Bezpłatne poradnictwo w zakresie praw obywatelskich	4 200 zł
Polskie Stowarzyszenie Edukacji Prawnej, Warszawa	Szkolenia dla nauczycieli prowadzących zajęcia o tematyce prawnej oraz przygotowanie materiałów edukacyjnych dla pracowników socjalnych	30 840 zł
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Białystok	Bezpłatne poradnictwo prawne skierowane do osób niepełnosprawnych	13 500 zł
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Szczecin	Bezpłatne poradnictwo prawne skierowane do osób niepełnosprawnych	20 000 zł
Stowarzyszenie Centrum Informacji Społecznej, Biuro Porad Obywatelskich, Warszawa	Stworzenie Mobilnego Punktu Porad i Informacji dla Społeczności Romskiej	27 400 zł
Stowarzyszenie Demokracja i Rozwój, Starachowice	Przygotowanie materiałów edukacyjnych dotyczących praw ucznia (5 000 zł ze środków Commercial Union)	10 000 zł
Stowarzyszenie Dialog Społeczny, Warszawa	Poradnictwo prawne dla organizacji pozarządowych	15 000 zł
Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Szansa, Głogów	Poradnictwo i edukacja dotycząca przemocy wobec dzieci	17 000 zł
Stowarzyszenie Domu Mężczyzn Wymagających Opieki, Chrzanów	Punkt porad dla osób w trudnej sytuacji życiowej	6 000 zł
Stowarzyszenie Federacja Konsumentów, Warszawa	Wydanie materiałów edukacyjnych dotyczących uprawnień konsumentów w ramach postępowania uproszczonego	25 000 zł
Stowarzyszenie Młodzieży Samorządowej, Gierałtowice	Cykl szkoleń dla młodzieży w zakresie praw obywatelskich i praw człowieka	10 000 zł
Stowarzyszenie Penitencjarne Patronat, Warszawa	Pomoc prawna dla osób opuszczających zakłady karne	4 290 zł
Stowarzyszenie Polskie Centrum Mediacji, Warszawa	Warsztaty szkoleniowe dla kandydatów na mediatorów	22 200 zł
Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. J.Ch. Kofoeda, Siedlce	Projekt <i>Prawo na co dzień w Szkole Kofoeda</i> : edukacja prawna dla kobiet, młodzieży, opiekunów dzieci niepełnosprawnych	30 000 zł
Stowarzyszenie Romów, Kraków	Biuro porad prawnych dla ludności romskiej	15 000 zł

Stowarzyszenie Wyspa w Mieście, Zabrze	Projekt <i>Skorzystaj z prawa</i> – edukacja prawna i poradnictwo prawne skierowane do osób pokrzywdzonych przestępstwem i osób ich wspierających	36 000 zł
Suwalskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Chorych Psychicznie Nadzieja, Suwałki	<i>Rzecznik praw pacjenta</i> – bezpłatne poradnictwo i rzecznictwo praw osób chorych psychicznie	10 000 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Częstochowa	Młodzieżowa Wszechnica Praw Obywatelskich (6 000 zł ze środków Commercial Union)	12 000 zł
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Wałbrzych	Poradnictwo prawne i edukacja prawna dla ofiar przestępstw	11 700 zł
Towarzystwo Edukacyjne Wiedza Powszechna, Gdańsk	Edukacja prawna dla uczniów wiejskich szkół zawodowych	10 000 zł
Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Studenckie Koło Naukowe Praw Człowieka Homo Homini, Toruń	Organizacja symulacji rozprawy przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka	8 000 zł
Uniwersytet Warszawski, Wydział Prawa i Administracji, Warszawa	Konferencja międzynarodowa dotycząca rozwoju Uniwersyteckich Poradni Prawnych	44 720 zł
Wrocławski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Wrocław	Poradnictwo prawne skierowane do osób niepełnosprawnych	10 000 zł
Wrocławskie Towarzystwo Opieki nad Więźniami, Wrocław	<i>Dolnośląski Ośrodek Mediacji</i> – propagowanie mediacji i pomoc uwięzionym	34 500 zł
Zabrzeńskie Towarzystwo Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół, Dzieci Specjalnej Troski, Zabrze	Poradnictwo prawne dotyczące dzieci niepełnosprawnych	3 000 zł
Łukasz Bojarski, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa, Jan Szwajca, Uniwersytet Jagielloński, Kraków	Udział w seminarium na temat roli prawa w działaniu na rzecz dobra publicznego, Czarnogóra	3 877,16 zł
Joanna Radwanowicz, Wydział Prawa, Uniwersytet w Białymstoku; Eleonora Zielińska, Karolina Kędziora, Wydział Prawa, Uniwersytet Warszawski; Michał Klaczyński, Marek Porzycki, Maria Szewczyk, Włodzimierz Wróbel, Wydział Prawa, Uniwersytet Jagielloński	Udział w konferencji na temat Uniwersyteckich Poradni Prawnych, Ryga, Łotwa	13 927,95 zł
Debata Stan i perspektywy polskiej polityki karnej	Organizacja wspólnie z Komisją Edukacji w Dziedzinie Uzależnień oraz redakcją <i>Tygodnika Powszechnego</i> debaty na temat proponowanych zmian w polskim prawie i polityce karnej	3 511,61 zł
Publikacje i opinie prawne	Opracowanie ekspertyz i opinii prawnych dotyczących problemów prawnych m.in. w działalności organizacji pozarządowych Konsultacje, ekspertyzy, publikacje oraz organizacja seminariów dotyczących Uniwersyteckich Poradni Prawnych oraz Centrum Informacji Prawnej dla Osób Niepełnosprawnych Publikacja broszur z cyklu <i>Twoje prawa w sądzie</i> opracowanych przez sędziów ze Stowarzyszenia Sędziów Polskich <i>Iustitia</i>	46 865,06 zł

W 2001 roku Program był częściowo finansowany ze środków Constitutional and Legal Policy Institute COLPI z Budapesztu (498 519,31 zł), Fundacji Forda (246 231,37 zł), Commercial Union – Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie (Polska) S.A. (11 000 zł) i pani Irene Mroz z Paryża (16 000 zł).

Dotacje:	1 223 634,01 zł
Debata i publikacje:	50 376,67 zł
Koszty realizacji programu:	180 450,62 zł
RAZEM:	1 454 461,30 zł